

DREPT CIVIL ȘI PROCESUAL CIVIL

CZU: 347

ACTUL JURIDIC INEFICIENT ÎN CONTEXTUL NOILOR REGLEMENTĂRI ALE CODULUI CIVIL

Mariana ȘARGAROVSKI,
doctorandă, USM

SUMAR

Prezentul studiu este destinat ineficienței actului juridic civil, cunoscută în diferite state și ca ineficiență, în contextul noilor modificări ale Codului civil. Ținând cont de faptul că pentru prima dată Codul civil reglementează regimul juridic al actului juridic ineficient, acest demers științific prezintă interes sporit, grație actualității pe care o are.

Cauzele de ineficiență, prevăzute la moment în legislație, derivă de la vechile cauze de nulitate ale actului juridic civil, motiv pentru care s-a analizat diferența dintre ineficiență și nulitate, în ceea ce vizează efectele pe care le produc.

Cuvinte-cheie: *ineficacitate, act juridic, act juridic civil ineficient, nulitate, revocare, act juridic inexistent.*

Adevărata intenție avută de către participanții la raporturile juridice civile în cazul încheierii de acte juridice vizează anume producerea de efecte juridice. Situația ar fi una absolut simplistă și lipsită de artificii juridice în cazul în care fiecare act juridic civil încheiat va produce efecte juridice, iar subiecții de drept vor obține scopul urmărit prin stabilirea unui sau altui raport juridic civil concret, lucru ce se întâmplă, de regulă, în majoritatea cazurilor. Totuși probleme au ridicat situațiile când, din cauze concomitente sau subsecvente încheierii actelor, acestea din urmă nu-și produc efectele, fie temporar, fie definitiv, sau după ce efectele s-au produs, în totul ori în parte, sunt desființate, fie retroactiv, fie numai pentru viitor.

În așa condiții, s-au dezvoltat în doctrină veritabile teorii, aplicabile astăzi, ale inopozabilității și ale nulității, revocării, rezilierii, rezoluțiunii, caducității ori reducățiunii, cele din urmă fiind identificate drept situații de *inefica-*

INEFFICIENT LEGAL ACT IN THE CONTEXT OF THE NEW CIVIL CODE REGULATIONS

SUMMARY

The present study is aimed at the ineffectiveness of the civil legal act, known in different states and as inefficiency, in the context of the new amendments of the Civil Code. Taking into account the fact that for the first time the Civil Code regulates the legal regime of the inefficient legal act, these scientific approaches are of great interest thanks to the current news.

The causes of inefficiency, currently regulated in the legislation, derive from the old causes of nullity of the civil legal act, which is why the difference between inefficiency and nullity was analyzed, in terms of the effects they produce.

Key-words: *Inefficiency, legal act, inefficient civil legal act, nullity, revocation, non-existent legal act.*

cite ale actului juridic civil. În acest context, înțelegă în sens larg, *ineficacitatea* subsumează toate cazurile în care, din diferite cauze, un act juridic nu-și produce efectele, total sau parțial, definitiv ori vremelnic [4, p.29]. Ineficacitatea va putea fi rezultatul voinței părților sau al unui fapt independent de această voință, așa cum poate opera de drept sau numai dacă este pronunțată de justiție.

Cu titlu de concretizare, reținem că *ineficacitatea* actului juridic civil se va deosebi de *neregularitate* și de *inopozabilitate*, din optică doctrinară, în special. Astfel, actul juridic va fi neregulat atunci când acesta a fost săvârșit cu încălcarea anumitor dispoziții legale, fără ca prin aceasta să înceteze de a fi valid și de a-și produce efectele. În raportul dintre *ineficacitate* și *inopozabilitate* se creionează distincția cardinală, potrivit căreia *ineficacitatea* se referă la raporturile juridice dintre părți, iar *inopozabilitatea* privește consecințele față de terți ale situației juridice create prin actul încheiat de părți. Or, un act juridic se consideră inopozabil când părțile nu pot invoca față de terți efectele produse între ele de acel act; pentru terți situația rămâne aceeași dinaintea săvârșirii actului, ca și cum acesta nici nu ar fi fost încheiat. În așa fel, ne pome-

nim în situația în care un act juridic poate fi eficace sau eficient (între părți) și, totodată, inopozabil ori lipsit de eficacitate sau eficiență (față de terți).

Înainte de a aborda *ineficacitatea* actului juridic civil ori actele juridice ineficiente, un act juridic va trebui să existe. Problema existenței actului juridic va urma a fi elucidată atât timp cât doctrina diferitor state a invocat teoria *actului juridic inexistent*, ceea ce poate ridica la această etapă mai multe semne de întrebare la capitolul de delimitare, chiar dacă nu există o consacrare legală a actului juridic inexistent.

Așadar, în doctrina clasică a fost formulată așa-numita teorie a *actelor inexistente*, care a fost apoi preluată și de o parte a doctrinei moderne. Respectiva teorie a făcut confuzii, de fapt, între *inexistență* și *ineficacitatea* actului juridic ori, mai precis, nu le-a delimitat. Adepții teoriei actelor inexistente consideră că ar fi insuficiență împărțirea nulităților în absolute și relative, întrucât aceasta nu ar acoperi toate situațiile practice, așa încât ei propun o clasificare tripartită: acte juridice lovite de nulitate absolută, acte juridice lovite de nulitate relativă și acte inexistente.

Teoria *actelor inexistente* a fost elaborată, pornindu-se de la unele probleme care s-au pus în materia căsătoriei, așa cum vom descrie mai jos în detaliu. Potrivit unei reguli stabilite de o parte a doctrinei și jurisprudenței din trecut, regulă mai mult decât discutabilă, nulitatea căsătoriei nu ar putea fi cerută decât în cazurile prevăzute de lege (*en matiere de mariage pas de nullite sans texte*); pentru acele cazuri în care legea nu ar stabili nulitatea, dar în care ar fi imposibil să se considere căsătoria ca valabilă, deoarece ar lipsi unul dintre elementele sale esențiale (de exemplu, lipsa totală a consimțământului, identitatea de sex, lipsa celebrării căsătoriei de către ofițerul de stare civilă competent), s-a spus că respectiva căsătorie nu ar fi nulă, ci inexistentă, așa încât nu mai era nevoie de un text de lege expres pentru a considera căsătoria ca ineficace. Ulterior, teoria *inexistenței* a fost extinsă și la alte acte juridice, afirmându-se că un act ar fi inexistent dacă i-ar lipsi un element indispensabil formării sale (de exemplu, lipsa totală a voinței juridice, inexistența lucrului sau prețului în cazul unei vânzări, lipsa formei *ad validitatem* etc.).

Teoria așa-numitelor *acte inexistente* este, pe de o parte, falsă, iar, pe de altă parte, inutilă, fiind respinsă aproape în unanimitate de doctrina noastră actuală. Este falsă, în primul rând, datorită faptului că, la origine, a urmărit înlăturarea inconvenientelor rezultate dintr-o regulă care, în realitate, nu există, iar, în al doilea rând, datorită împrejurării că nu se poate vorbi de inexistența actului juridic cât timp acesta creează o aparență în circuitul civil, având o existență exterioară și, mai mult, bucurându-se de o prezumție de validitate (desigur, până la anularea sa). Este inutilă, deoarece și în cazul așa-zisei inexistente urmează ca instanța să verifice cauza ineficacității actului, iar regimul juridic al inexistenței este tocmai regimul juridic al nulității absolute. Mai mult, teoria inexistenței derivă din concepția nulității

„actului organism”, concepție abandonată în prezent. În sfârșit, motivul real care îi determină pe unii autori să împărtășească această teorie (faptul că nulitatea absolută, în anumite sisteme de drept, de exemplu, în cel francez, este supusă prescripției extinctive), poate fi ignorat în sistemul nostru de drept, întrucât nulitatea absolută este imprescriptibilă.

În contextul celor expuse mai sus, formalismul specific dreptului roman ne înfățișează o concepție radicală asupra *ineficacității*, care nu corespunde concepțiilor legale promovate la ora actuală. Pornind de la expresia *nihil actum est, nullum est negotio*, putem presupune că romanii nu aveau decât o concepție foarte simplă referitor la *ineficacitatea* actului, iar această concepție era una radicală: actul care contravenea regulilor de drept era lipsit de valoare juridică și, în consecință, nu putea produce nici un fel de efecte [8, p.186]. În virtutea acestei teorii, *ineficacitatea* actului opera deplin drept, *ab initio*, fără a mai fi necesară pronunțarea acesteia în justiție, putând fi invocată de orice persoană care justifică un interes, fără posibilitatea de a fi acoperită prin trecerea unei perioade de timp. Cele mai multe expresii utilizate de jurisconșulții romani pentru a releva ineficacitatea unui act invalid confirmă caracterul radical al acesteia [13, p.226]. Opinia majoritară exprimată în doctrină a fost că dreptul roman nu făcea nici o distincție între nulitate și inexistență, și nici între nulitatea absolută și cea relativă, deoarece, în fapt, singura sancțiune recunoscută era nulitatea absolută [8, p.186].

În contrast cu cele statuate mai sus, doctrina civilistă din sec. al XIX-lea era dominată de concepția nulității totale și iremediabile (*quod nullum est, nullum producit effectum*) [2, p.221; 8, p.189; 10, p.181]. Teoria clasică a nulității s-a fundamentat pe ideea, potrivit căreia actul juridic este asemenea unui organism [3, p.331-332; 12, p.17], care se poate naște mort sau bolnav și, în consecință, fie se poate vindeca, fie poate pieri. Acest organism este compus din organe esențiale, așa cum sunt și condițiile de existență pentru un act juridic, și din organe neesențiale, așa cum sunt condițiile de validitate.

Cronologic vorbind, în anul 1808, jurisconșulțul german Karl Zachariae von Lingenthal a publicat cartea „*Handbuch des französischen Zivilrechts*”, unde a fost prezentată pentru prima dată teoria *inexistenței*, care, „după părerea majorității autorilor și a doctrinei, a fost admisă și de legiuitor, cu ocazia stabilirii nulităților de căsătorie” [7, p.615]. Doctrina de specialitate de la începutul secolului XX ne înfățișează trei cazuri de inexistență în materia căsătoriei și anume: identitatea de sex a viitorilor soți, celebrarea căsătoriei de către o persoană necompetentă și lipsa totală a consimțământului la căsătorie [1, p.329-344]. Ulterior, aprofundarea conceptului de *ineficacitate* radicală și implicit distincția realizată de Zachariae între inexistență și nulitate a fost preluată și extinsă de doctrina franceză de la mijlocul secolului al XIX-lea prin autori precum: C. Aubry, C. Rau, F. Laurent sau V. Marcadé, fiind ulterior preluată și de către doctrina românească.

Autorul francez G. Baudry-Lacantinerie, în lucrarea *Précis de droit civil*, subliniază faptul că „actul inexistent este actul care nu s-a putut forma din cauza absenței unui element esențial pentru existența sa. Acestui act îi lipsește un element fundamental, ceva care este legat, dacă ne putem exprima în acest fel, de definirea lui. Un astfel de act este fără existență în lumina legii, este o aparență fără realitate” [11, p.66]. Ideea, potrivit căreia un act *inexistent* este un act căruia îi lipsește un element legat în mod direct de definirea acestuia, o întâlnim nu numai în doctrina franceză de la începutul secolului trecut, dar și în cea românească. Astfel, N. Em. Antonescu consideră că un act este inexistent ori de câte ori încalcă o lege definitorie, care, explică autorul, este „norma prin care se fixează o idee, o noțiune, norma care nu are altă misiune decât aceea de a ne face înțelegă manifestarea juridică” [1, p.48-49]. Astfel, în doctrină s-a arătat că inexistența intervine în următoarele cazuri:

- 1) lipsa consimțământului din cauză de eroare/obstacol;
- 2) lipsa obiectului la momentul încheierii actului juridic;
- 3) nevalabilitatea cauzei actului juridic, determinată de absența *ab initio* a cauzei, datorate absenței scopului imediat și în situația cauzei false, datorită erorii asupra scopului imediat;
- 4) lipsa formei cerută *ad solemnitatem*;
- 5) absența uneia dintre părți [1, p.48-49].

Astea fiind spuse, trebuie să subliniem că viziunile care au stat la originea marilor teorii contemporane despre ineficacitate sunt lipsite de actualitate, suferind transformări semantice cardinale. Este de reținut că *inexistența* și *ineficacitatea* actului juridic sunt concepte total diferite și nu se vor putea suprapune niciodată. Ineficient sau eficient va fi considerat doar un act juridic existent! Se va putea vorbi despre producerea sau nu a efectelor juridice doar în cazul actului juridic existent, din punct de vedere al normelor de drept, care ar putea, eventual, avea o calificare juridică și care ar putea, de fapt, să fie numit act juridic. Conceptul de act juridic inexistent, străin ineficacității, este o ficțiune juridică prin care absența unei condiții juridice este, în fond, numită ca act juridic. Cu alte cuvinte, va produce sau nu efecte juridice doar un act juridic, nu și o presupusă condiție juridică care nu există. Din start, este clar că problema producerii sau nu a efectelor juridice nu poate fi ridicată în lipsa unui act juridic, ceea ce face irelevantă, lipsită de interes și neimportantă, din punct de vedere juridic, plasarea în optică și polemică a teoriei actului juridic inexistent.

Sfera noțiunii de *ineficacitate*, astfel cum am circumscris-o mai sus, este foarte largă, ea cuprinzând toate cazurile în care producerea efectelor normale ale actelor juridice este împiedicată, temporar sau definitiv, limitată ori tulburată în orice mod [5, p.105]. În acest sens larg, cum deja am specificat, sunt ineficace actele nule sau anulate, actele lipsite de efecte prin revocare valabilă de către părți sau ca urmare a intentării unei acțiuni în

rezoluțiune ori reziliere, actele afectate de un termen suspensiv sau de o condiție suspensivă, ori desființate în urma împlinirii unei condiții rezolutorii etc.

Privită în *stricto sensu*, ineficacitatea se datorează unor cauze autonome, care operează prin ele însele, în sensul că actele, deși valide și inatacabile pentru alte motive (de pildă, pentru neexecutarea obligațiilor), nu produc, totuși, efecte. Așa, spre exemplu, legatul este ineficace până la decesul testatorului, deși testamentul este, prin ipoteză, perfect valabil.

În această situație, cauza de ineficacitate acționează prin ea însăși, independent de existența unui viciu mai grav, care să paralizeze pe cale de consecință și producerea efectelor actelor juridice. Alteori, ineficacitatea, privită în *lato sensu*, este doar urmarea necesară a unui viciu mai grav care afectează actul. În așa fel, nulitatea unui act pentru nesocotirea condițiilor de validitate și rezoluțiunea unui contract sinalagmatic pentru neexecutarea culpabilă a obligațiilor de către debitor [9, p.519] implică în mod necesar și ineficacitatea actului, fără de care sancțiunile respective ar fi lipsite de orice eficiență.

Din cele ilustrate mai sus, statuăm cu certitudine că termenul de ineficacitate are două accepțiuni: una largă și alta restrânsă.

În așa fel, *ineficacitatea*, în sens larg, subsumează toate cauzele care împiedică, restrâng ori tulbură producerea normală a efectelor actelor juridice, fără deosebire între ineficacitatea datorită unor cauze autonome și ineficacitatea derivată din vicii mai grave ale actului. În același timp, *ineficacitatea*, în sens restrâns, privește însă numai acele situații în care actele, deși valide și inatacabile, nu produc efecte deloc sau nu le produc în mod normal din cauze autonome [4, p.30].

Conceptul de act juridic ineficient sau ineficace este folosit, în accepțiunea sa de *stricto sensu*, în mai multe sisteme de drept dezvoltate pentru a indica situația juridică a unui act care, deși nu este nul (nu este ilegal în vreo privință), este lipsit de un element constitutiv (de regulă, de consimțământul unei persoane anume) pentru a produce efecte juridice. În Germania conceptul este cunoscut ca *schwabende Unwirksamkeit*, în Italia – *inefficacita*, DCFR folosește *ineffectiveness*, iar doctrina rusească vorbește despre *сделка, чьи правовые последствия находится в состоянии подвешенности*.

Există, totuși, o tangență între ineficiență și nulitate, ceea ce poate genera mai multe confuzii de interpretare. În așa fel, ceea ce aproprie ineficiența de nulitatea absolută este că ambele, fiind acțiuni în constatare, sunt imprescriptibile. Ceea ce aproprie ineficiența de nulitate relativă este că ambele pot fi remediate prin obținerea consimțământului persoanei corespunzătoare. Însă ineficiența nu poate fi egalată nici cu nulitatea absolută și nici cu cea relativă.

Nu trebuie de omis însă că sunt lovite de nulitate actele juridice săvârșite cu nesocotirea unor condiții legale sau voluntare de validitate. Aceste condiții se pot referi la elementele constitutive sau intrinseci ale actelor (consimțământ, capacitate, obiect, cauză, formă), la ca-

racterele unora dintre aceste elemente (liceitate, moralitate, posibilitate), la cerințe extrinseci actelor (autorizația administrativă) etc. Actele nevalide sau lovite de nulitate sunt, implicit, ineficace, sancțiunea nulității având drept scop principal tocmai lipsirea actului de efectele sale.

Sunt atacabile actele juridice care, deși valide, pot fi lovite de *ineficacitate*, ca urmare a unei acțiuni în justiție, introdusă de părți sau terți, și întemeiată pe o împrejurare extrinsecă (de regulă) a actului juridic, de existența sau inexistența căreia legea condiționează producerea efectelor actului, nu însă și validitatea acestuia. Astfel, sunt atacabile actele susceptibile de rezoluțiune sau reziliere.

Actele atacabile se deosebesc de actele lovite de nulitate prin faptul că îndeplinesc toate condițiile legale sau voluntare de validitate. Ele prezintă o asemănare mai mare cu actele anulabile, întrucât, ca și acestea, produc efecte, dacă nu se introduce, se respinge ori se prescrie acțiunea aflată la dispoziția părții interesate.

Actele ineficace, în sens restrâns, sunt cele care nu produc, în totul sau în parte, efecte, deși sunt valide și inatacabile. Intră în această categorie, în primul rând, actele afectate de termen suspensiv și de condiție suspensivă.

Tot din categoria actelor ineficace, în sens restrâns, fac parte acele acte a căror eficacitate deplină depinde de îndeplinirea anumitor condiții legale, fără ca lipsa acestora să facă acele acte nule, anulabile sau atacabile. Astfel, în cazul vânzării unor bunuri de gen, transferul dreptului de proprietate nu operează înainte de individualizarea bunurilor respective; actul translativ de proprietate este temporar ineficace, sub acest aspect, fără a fi nul, anulabil ori atacabil.

Ineficacitatea *stricto sensu* implică o stare de așteptare, care se consumă sub semnul certitudinii sau al incertitudinii momentului când va înceta. Actul afectat de un termen suspensiv nu-și produce efectele principale îndată după încheierea sa, dar există certitudine asupra momentului în care ineficacitatea va înceta. Când actul este sub condiție suspensivă, momentul încetării ineficacității este nesigur, întrucât producerea efectelor depinde de un eveniment viitor și incert.

În așa fel, Codul civil al Republicii Moldova, în redacția sa de la data de 01 martie 2019, la art. 357-361 se referă la *actul juridic ineficient*, prin prisma sensului restrâns al *ineficacității* actului juridic civil, iar această instituție juridică reprezintă un adevărat *know-how* pentru sistemul nostru de drept, neexistând o reglementare similară anterioară în această privință. Deși formula agreeată în lege este cea de *act juridic ineficient*, și nu de *act juridic ineficace*, considerăm că teoria actului juridic *ineficient* este incidentă celei a *ineficacității*, în lipsa unor instituții juridice care să indice asupra unei abordări specifice.

Potrivit art. 357 alin. (1) din Codul civil, care oferă, în fond, o definiție a actului juridic ineficient, „Dacă, conform legii, actul juridic, fără a fi nul sau anulabil, nu produce, total sau parțial, efectele sale juridice, el este, în această parte, ineficient”.

În conformitate cu viziunea legiutorului național, teoria *actului juridic ineficient* este bazată, în primul rând, pe concepția faptului că nimeni nu poate transmite sau constitui mai multe drepturi decât are el însuși, fără a da însă o listă exhaustivă și expresă a tuturor cazurilor de ineficiență a actului juridic civil, lăsând loc de interpretare pentru aplicanții direcți ai legii, dar cu posibilitatea de a face deducții exacte. Cu alte cuvinte, un act juridic, prin care se intenționează transmiterea ori constituirea mai multor drepturi decât cele pe care le are transmitătorul ori constituentul nu va fi un act ce va produce efecte juridice, ci va fi un act juridic ineficient. În așa fel, de exemplu, va fi *ineficient* un contract de vânzare-cumpărare a unui bun imobil încheiat între locatar și un presupus sublocatar, în partea transmiterii dreptului real respectiv, și nu va fi nul, așa cum s-ar fi întâmplat până la data de 01 martie 2019, prin aplicarea art. 205, prin constatarea neîntrunirii unei condiții de valabilitate a actului juridic civil. În rest însă, contractul obligă părțile și, în special, obligă transmitătorul sau constitutorul dreptului să răspundă față de dobânditor pentru evicțiune (viciul juridic al bunului transmis). Această soluție este reținută și de §185 Cod civil german, art. II. – 7:102 și VIII. – 2:102 DCFR; precum și art. 17 și 1683 Cod civil român.

Tot *act juridic ineficient* va fi și actul de exercitare a unui drept inexistent, cu alte cuvinte, este vorba despre ineficacitatea actului juridic unilateral prin care se exercită un drept pretins, dar în realitate inexistent. Aici se include declarația neîntemeiată de rezoluțiune a unui contract; cererea de demisie neîntemeiată (cu încălcarea condițiilor legale); notificarea de modificare unilaterală a unui contract (fără a avea în realitate acest drept); revocarea contractului de către consumator (fără a avea în realitate acest drept).

Act juridic ineficient va fi și actul juridic încheiat fără consimțământul terțului, atunci când acesta este cerut de lege (art. 360 Cod Civil). Consimțământul terțului pentru încheierea actului juridic, reiau articolele 202 și 203 din vechile prevederi, de până la data de 01 martie 2019, care contabilizau acest acord drept o condiție de valabilitate a actului juridic, iar, neîntrunită fiind, atrăgea nulitatea actului juridic civil. Totuși, noile prevederi în materie precizează suplimentar că consimțământul ulterior (ratificarea, confirmarea) pentru încheierea actului juridic, în lipsa unor dispoziții legale contrare exprese, are efect retroactiv, din momentul încheierii actului juridic. Domeniul de aplicare al acestui principiu este extins în alin. (6) și (7) ale art. 360, după cum urmează: „Dispozițiile prezentului articol se aplică, în special, consimțământului sub forma: a) încuviințării acordate de părinți, adoptatori, curator, tutore sau altui ocrotitor; b) autorizării acordate de consiliul de familie, autoritatea tutelară sau instanța de judecată; c) confirmării de către reprezentat, în cazurile prevăzute la art. 370; d) ratificării actului juridic de dispoziție, în cazurile prevăzute la art. 358. Dispozițiile prezentului articol, de asemenea, se aplică în mod corespunzător

aprobării acordate de organul competent al persoanei juridice actelor juridice încheiate din numele acesteia". Pe cale de consecință, în cazul încheierii de către administratorul unei societăți comerciale a unui contract fără împuternicirile convenite, societatea nu va invoca nulitatea contractului, ci ineficiența sa, întrucât nu s-a obținut aprobarea din partea organului competent [6].

Doar un act ineficient, din cauza încheierii sale fără consimțământul terțului, va putea fi revocat, în celelalte cazuri, actul, pur și simplu, nu va produce efecte juridice, fiind incidente ale instituției juridice, după cum vom sublinia mai jos. Revocarea, de altfel, pentru prima dată are o consacrare deplină și clară în Codul civil la art. 361, cu indicii concrete de aplicare. Dreptul de revocare al celeilalte părți, constituit în baza §1830-1831 din Codul civil german, oferă o soluție celeilalte părți a actului juridic, dacă cel care a încheiat actul juridic, fără consimțământul necesar al terțului, a declarat, cu rea-credință, că acel consimțământ a fost obținut. Soluția oferită este dreptul de a revoca actul juridic până când i se comunică consimțământul necesar. Norma precizează că regula de mai sus nu se aplică actului juridic de dispoziție al celui neîndreptățit, prevăzut la art. 358. În acest ultim caz, soluția nu este revocarea, ci rezoluțiunea pentru neexecutare. Or, transmitătorul neîndreptățit și-a manifestat consimțământul și s-a obligat față de dobânditor să transmită dreptul de proprietate, doar că a avut loc o evicțiune, un viciu juridic.

De asemenea, un alt caz important de *ineficiență* este cazul actelor juridice încheiate sub condiție suspensivă (până la realizarea condiției) sau a actului juridic sub condiție rezolutorie (de la realizarea condiției). Însă, acestea nu sunt reflectate de către legiuitor prin prisma ineficienței actului juridic, ci prin prisma eficienței în Secțiunea 1 din Capitolul IV, ceea ce, din punct de vedere al tehnicii legislative și logicii juridice, este mai greoi formulat și încadrat, fiind neînțeleasă departajarea făcută pe secțiuni. Or, destinatarii legii civile nu sunt doar profesioniștii în domeniu, iar o aranjare de acest fel poate ridica mai multe semne de întrebare; de exemplu: de ce cazul condiției, care este unul important al ineficienței, nu este reglementat în secțiunea ineficienței actului juridic civil; de ce noamele din secțiunea ineficienței actului juridic civil sunt aplicabile cazului condiției; la ce se referă, în general, eficiența actului juridic civil, pe când întreg acest capitol, de fapt, stabilește, în marea majoritate a cazului, norme ce vizează ineficiența actului juridic civil; eficiente sunt doar acele cazuri care cad sub incidența capitolului IV din Codul civil? Deci, lucrurile nu sunt clari-

ficate până la capăt în această privință și ridică mai multe semne de întrebare, dar și posibilități de aplicare.

În fond, scoaterea anumitor cauze de nulitate de sub influența instituției nulității și plasarea acestora sub imperiul ineficienței actului juridic civil este o figură juridică oportună, ceea ce nu face decât să sporească eficacitatea circuitului civil și plasarea ca preocupare principală a intenției reale a părților, în vederea producerii de efecte juridice, și nu a celei de suprimare a acestora de fiecare dată, prin sancțiunea dură a nulității.

Referințe bibliografice:

1. Antonescu N.E. *Nevaliditatea actelor juridice în dreptul civil, în materia nulităților*. București: Institutul de Arte Grafice România Nouă, 1927. 360 p.
2. Beleiu Gh. *Drept civil roman. Introducere în dreptul civil. Subiectele dreptului civil*. București: Universul Juridic, 2005. 600 p.
3. Bojincă M. *Drept civil. Teoria generală a dreptului civil*. Craiova: Helios, 2002. 417 p.
4. Florescu G. *Nulitatea actului juridic civil*. București: Hamangiu, 2008. 407 p.
5. Muntean I. *Nulitatea actului juridic civil*. București: Universul Juridic, 2011. 581 p.
6. Nota informativă la proiectul de Lege privind modificarea și completarea Codului civil al Republicii Moldova. http://particip.gov.md/public/documente/131/anexe/ro_5067_NFCivilNew.pdf (vizitat 01 august 2019).
7. Plastara G. *Curs de drept civil român pus la curent cu noua legislație*. Vol. IV. București: Cartea Românească, 1925. 1098 p.
8. Popa V.V. *Drept civil. Partea generală. Persoanele*. Ediția a 2-a. București: C.H. Beck, 2006. 512 p.
9. Reghini I., Diaconescu Ș., Vasilescu P. *Introducere în dreptul civil*. Cluj-Napoca: Sfera Juridică, 2008. 692 p.
10. Ungureanu O. *Drept civil. Introducere*. București: All Beck, 2000. 250 p.
11. Baudry-Lacantinerie G. *Precis de droit civil*. Paris. Ed. Librairie de la sté Si1913, 1913. 1157 p.
12. Ionașcu T., Barasch E.A. *La conception de la nullite des actes juridiques dans le droit civil socialiste roumain*. București: Ed. Academiei R.S.R., 1978. 305 p.
13. Wetter P.Van. *Les obligations en droit romain*, T. II. Paris: Imp. C. Annot-Braeckman, 1884. 429 p.